

Dosarul nr. 2ra-131/2022
2-20001566-01-2ra-02022022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (M. Alexei)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, V. Mihaila, Iu. Cotruță)

Î N C H E I E R E

11 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Tatiana Bîtca,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Tatiana
Bîtca împotriva Societății pe Acțiuni „Terconvit” privind încasarea penalității de
întârziere și a prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 23 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 03 ianuarie 2020, Tatiana Bîtca a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Societății pe Acțiuni „Terconvit” cu privire la încasarea penalității de
întârziere în mărime de 7 919 928 de lei și a prejudiciului moral în mărime de
100 000 de lei.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 08 aprilie 2015, între Compania de
construcții SA „Terconvit” și Tatiana Bîtca a fost încheiat contractul nr. 3184 cu
privire la investirea mijloacelor bănești în construcție, autentificat de notarul public
T. Ungureanu, conform căruia s-a obligat să achite suma în mărime de 30 000 Euro
până la data de 10 aprilie 2015, iar SA „Terconvit” s-a obligat să construiască și să
predea în proprietate apartamentul nr.xx cu două odăi, amplasat la etajul x, în
blocul locativ din mun. xxx, bd. xxxx, cu suprafața totală de 69,8 m.p. și să execute
organizarea dării în exploatare a blocului locativ în semestru II al anului 2017.

A menționat că, potrivit bonului fiscal nr. 0001 din 08 aprilie 2015 și a
chitanței la dispoziția de încasare din 08 aprilie 2015, a achitat în casa SA
„Terconvit” mijloace bănești în sumă de 570 600 de lei, ceea ce constituie 30 000
euro conform cursului SA „Moldindconbank” la data achitării plăților. Astfel, și-a
onorat integral obligațiunea contractuală, iar compania de construcții SA
„Terconvit” până în luna decembrie 2019 a construit doar zece etaje, din cele 16
etaje preconizate, fiind încălcat grav termenul pentru darea în exploatare a blocului
locativ din mun. xxxx, bd. xxxx. Mai mult, a devenit clar că executarea lucrărilor
de construcție a blocului locativ din mun. xxxx, bd. xxxx nu va fi îndeplinită în
termenul stabilit și nici în viitorul apropiat nu va putea beneficia de acest bun

imobil, fiindu-i încălcate grav drepturile patrimoniale și cauzate prejudicii prin neexecutare directă.

A susținut că, prin neonorarea obligațiilor contractuale și anume darea în exploatare a blocului locativ din bd. xxxx, mun. xxxx, până la finele anului 2017, i-au fost create incomodități, cauzate prejudicii materiale și morale irecuperabile, urmând să-i fie compensate prejudiciile cauzate.

Prin cererea prealabilă nr. 01-132 din 25 septembrie 2019 a încercat de a soluționa pe cale extrajudiciară litigiul și totodată a solicitat repararea benevolă a prejudiciilor, însă nu a primit nici un răspuns. Astfel, SA „Terconvit” urmează pentru fiecare zi de întârziere să-i achite penalități în mărime de 2 % din prețul serviciului (lucrării). În acest context, suma investită contractual în mărime de 570 600 de lei x 2 %, va constitui 11 412 de lei pentru fiecare zi de întârziere, înmulțit la perioada de întârziere (semestru II al anului 2017 – 25 noiembrie 2019), rezultă - 694 de zile de întârziere x 11 412 de lei pentru fiecare zi, în rezultatul calcului penalitatea va constitui suma de 7 919 928 de lei.

Totodată, a menționat faptul că, starea sufletească, retrăirile suportate pe parcursul anilor în așteptarea promisiunilor pârâtei, înrăutățirea bruscă a sănătății, starea cronică de nervozitate, sunt doar o parte din consecințele pagubelor provocate intenționat de către pârâtă, care abuzând de încredere a tergiversat executarea lucrărilor de construcție și s-a eschivat de la executarea directă a obligațiilor contractuale cu privire la organizarea dării în exploatare a blocului locativ în semestru II al anului 2017.

În aceste condiții, din cauza comportamentului culpabil al pârâtei, a suportat în continuu o stare de neliniște, de insomnie, neputință, anxietate, o pierdere a calității vieții și a speranței de viață pe fonul prelungit de stresuri și nervozitate suferită pe perioada litigiului.

Prin hotărârea din 21 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Bîtca împotriva SA „Terconvit” cu privire la încasarea penalității de întârziere și a prejudiciului moral.

S-a încasat de la SA „Terconvit” în beneficiul Tatiane Bîtca penalitatea de întârziere în mărime de 150 000 de lei și prejudiciul moral în mărime de 15 000 de lei.

În rest, pretențiile în cuantum ce excede suma încasată, s-au respins ca neîntemeiate.

S-a încasat de la SA „Terconvit” în beneficiul statului cheltuieli de judecată cu titlu de taxă de stat de a căror plată reclamanta a fost scutită în mărime de 4 600 de lei.

Prin decizia din 23 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de SA „Terconvit”.

S-a casat hotărârea din 21 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emițând o hotărâre nouă, prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Bîtca împotriva SA „Terconvit” cu privire la încasarea penalității de întârziere și a prejudiciului moral.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, prima instanță neîntemeiat a încasat de la SA „Terconvit” penalitatea de întârziere în mărime de 150 000 de lei pentru încălcarea termenului de prestare a serviciului (executare a lucrării) stipulat în contractul de prestare a serviciului (executare a lucrării). Or, reieșind din conținutul art. 32 alin. (2) din Legea privind protecția consumatorilor nr. 105 din

13 martie 2003, penalitatea de 2 % din prețului serviciului (lucrării) poate fi încasată de la prestator (executant) doar în cazul încălcării termenului de prestare a serviciului (executare a lucrării) stipulat în contractul de prestare a serviciului (executare a lucrării). Respectiv art. 32 alin. (2) din Legea privind protecția consumatorilor, reglementează doar raporturile juridice izvorâte din contractele de antrepriză și/sau de prestări servicii, având în vedere că doar aceste contracte reglementează raporturile legate de prestarea serviciilor și/sau executarea lucrărilor, inclusiv termenele de începere și finalizare.

Reieșind din cele expuse, instanța de apel a considerat că, raportul juridic dintre reclamant și pârât constituit la 08 aprilie 2015 nu reprezintă un contract de antrepriză și/sau de prestări servicii. Or, contractul respectiv, la momentul încheierii a fost denumit „Contract cu privire la investițiile capitalului în construcția imobilului” și din pct. 2.1 al contractului dat rezultă că executorul își asumă obligația să predea în proprietate bunul imobil executat conform planului, iar beneficiarul se obligă să achite construcția imobilului și să-l primească în proprietate. Astfel, este cert faptul că contractul încheiat între părți la 08 aprilie 2015 după natura sa este un contract cu privire la investițiile capitalului în construcția imobilului, iar la caz, prevederile art. 21 și 32 din Legea privind protecția consumatorilor nu sunt aplicabile.

Instanța de apel a stabilit că, instanța de fond a aplicat și a interpretat eronat normele de drept material și greșit a concluzionat că în cauza dată sunt aplicabile dispozițiile art. 32 din Legea privind protecția consumatorilor or, legea în cauză reglementează relațiile ce au ca obiect bunuri sau servicii, care pot apărea din contractele privind vânzarea-cumpărarea cu amănuntul, locațiunea, antrepriza și prestările de servicii, transportarea cetățenilor și a bagajelor, comisionul, expediția, depozitul, magazinajul, serviciile turistice, consignația, asigurarea, prestarea serviciilor financiare (bancare) pentru satisfacerea necesităților personale ale consumatorului, inclusiv acordarea de credite, deschiderea conturilor clienților, efectuarea decontărilor la cererea lor, primirea și păstrarea hârtiilor de valoare și a altor valori, precum și din alte contracte referitoare la satisfacerea necesităților personale ale cetățenilor, nelegate de obținerea venitului (profitului).

Instanța de apel a reiterat că, potrivit prevederilor art. 21 din Legea privind protecția consumatorilor, în cazul în care prestatorul (executantul) nu a început la timp prestarea serviciului (executarea lucrării) sau dacă, în timpul prestării serviciului (executării lucrării) a devenit clar că serviciul (lucrarea) nu va fi îndeplinit în termenul stabilit, sau dacă termenul de prestare a serviciului (executare a lucrării) a expirat, consumatorul este în drept: a) să fixeze prestatorului (executantului) un nou termen, în cadrul căruia el trebuie să înceapă și să finalizeze prestarea serviciului (executarea lucrării), și să ceară reducerea prețului pentru serviciu (lucrare); b) să rezilieze contractul de prestare a serviciului (executare a lucrării) și să revendice repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea termenelor de începere și/sau finalizare a prestării serviciului (executării lucrării).

În acest sens, în interpretarea corectă a acestor prevederi legale este de înțeles că repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea termenului de începere și/sau finalizare a prestării serviciului (executării lucrării) poate fi revendicat de către consumator doar odată cu solicitarea rezilierii contractului de prestare a serviciului. Pe când, la caz se constată că reclamanta a purces direct la repararea prejudiciului cauzat, fără a solicita rezilierea contractului, în baza căruia părțile și-au asumat

obligatii.

Drept urmare, reclamanta nu a solicitat rezilierea contractului cu privire la investițiile capitalului în construcția imobilului nr. 3184 din 08 aprilie 2015, pentru a putea fi aplicabilă cauzei prevederile art. 32 alin. (2) din Legea privind protecția consumatorilor referitor la încasarea penalității legale.

La 08 decembrie 2021 (data de pe plicul poștal), Tatiana Bîtca a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și a solicitat casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii din 21 august 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, admiterea cererii din 08 septembrie 2021.

În motivarea recursului a menționat că, instanța de apel eronat a constatat că, raportul juridic între părți format în baza contractului cu privire la investirea mijloacelor bănești în construcție nr. 3184 din 08 aprilie 2015, nu prezintă un contract de antrepriză și/sau de prestări servicii și nu sunt aplicabile prevederile Legii privind protecția consumatorilor, nu s-a expus asupra tuturor argumentelor și probelor prezentate atât în prima instanță cât și în instanța de apel și nu s-a expus asupra cerințelor din cererea din 08 septembrie 2021 depusă în apel cu privire la încasarea compensației legale în mărime de 15 000 de lei pentru perioada 21 august 2020.

A susținut că, cu referire la dreptul opțional, care degreveză doar în rezultatul rezilierii contractului, prevăzut de art. 21 alin. (2) lit. a), b) din Legea privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003, consideră că este un drept opțional și nu o normă imperativă care ar impune silit reclamantul/consumatorul să rezilieze contractul încheiat legal. Astfel, prevederile art. 21 alin. (2) lit. b) din Legea privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003 sunt în contradicție cu prevederile art. 32 alin. (4) al aceleiași legi or, se înțelege că se poate solicita concomitent încasarea penalității legale pentru întârziere (neexecutarea serviciului) și executarea contractului în natură.

A indicat că la caz raportul juridic izvorât la 08 aprilie 2015 cade și sub incidența prevederilor art. 1998 alin. (1) și art. 2036 alin. (1) Cod civil, însă instanța de apel nu s-a expus în partea motivată a deciziei asupra prejudiciului moral, doar a casat hotărîrea prin care s-a admis parțial cererea privind încasarea prejudiciului moral, fără a se expune care sunt motivele casării și a prejudiciului moral.

A susținut că instanța de apel în motivarea deciziei nu s-a expus sub nici o formă asupra obiectului litigiului apărut din cauza încălcării grave a termenului privind darea în exploatare a blocului locativ și a consecințelor. Atât în instanța de fond, cât și în apel, pârta nu și-a argumentat care sunt motivele neexecutării obligațiilor contractuale și refuzul de a examina și a da un răspuns la reclamația din 25 septembrie 2019.

La 02 februarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de către Tatiana Bîtca, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 140).

La 28 februarie 2022, de către SA „Terconvit” a fost depusă referință prin care a solicitat declararea recursului depusă de către Tatiana Bîtca ca fiind inadmisibil.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 23

septembrie 2021.

La data de 25 octombrie 2021, potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc, a fost expediată în adresa participanților la proces decizia motivată (f.d. 125), însă careva date privind recepționarea acesteia, la materialele dosarului lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 09 decembrie 2021, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Tatiana Bîtea, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Tatiana Bîtea.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh